

NADIS SZACH GHASI, król Afganistanu, padł ofiarą morderczego zamachu

W. JANIE;
A B

Cena 10 groszy

ZWROCIŁ

EXPRES

ILUSTROWANY

TAZIO NUVOLARI, sławny automobilista włoski, odniósł w roku 1933 najwięcej zwycięstw.

R. JK XI.

WTOREK, 14 LISTOPADA 1933 R.

CENA 10 GROSZY

Nr. 316

Wkraczamy w szesnasty rok niepodległego bytu Polski

O potężną przyszłość, wykuwaną przez dzisiejszych sterników nawy państwowej, jesteśmy spokojni

Warszawa, 12 listopada.

Wczoraj wieczorem odbyła się w teatrze Wielkim akademja 15-lecia niepodległości państwa. Na akademję przybyli członkowie rządu z premierem Jędrzejewiczem, marszałkowie Sejmu i Senatu wiceministrowie, posłowie i senatorowie, wyżsi wojskowi, przedstawiciele władz państwowych i komunalnych oraz przedstawiciele wszystkich warstw społecznych.

O godzinie 19-ej 30 przybył pan Prezydent R.P. witany przez prezydium stołecznego komitetu uroczystości z wice-marszałkiem Senatu Boguckim na czele. — W chwili wejścia p. Prezydenta do loży orkiestra odegrała hymn narodowy.

Akademję zagał wicemarszałek Bogucki przypominając, że Polska w swej przeszłości ma wielkie dni, które my współcześni czcimy z pochylonem czołem i dumą. Dusze i serca ludzi silnych służyły wielkości i potędze państwa polskiego. Sternicy dzisiejszej naszej nawy państwowej przywrócili państwu polskiemu realne dostojęstwo i majestat.

Przenieśmy się myślami w pamiętny, niezapomniany dzień 11 listopada 1919 roku. Powrót Komendanta do stolicy, dzień ostatnich zmagani narodu o odrodzenie państwowości i ideału narodu. O

północy wkraczamy w 16-ty rok wskrzeszenia Rzeczypospolitej.

O potężną przyszłość, wykuwaną przez przywódców dni dzisiejszych, jesteśmy spokojni. U wrót bowiem państwo

wości polskiej wartość będą: głęboka miłość ojczyzny, niezłomna wola narodu i jego umiłowany, ukochany żołnierz polski.

Następnie wygłosił przemówienie p. A. Sławiński, który zobrazował rozwój i dorobek państwa polskiego w ciągu 15-lecia, wskazując na ogrom i znaczenie czynów i pracy w ciągu tych 15-tu lat wielkiego budowniczego polski marszałka Piłsudskiego.

Przemówienie swe zakończył okrzykiem: niech żyje Prezydent R.P., niech żyje twórca Państwa Polskiego marszałek Piłsudski. Okrzyk ten zgromadzeni podchwycili z entuzjazmem a orkiestra odegrała hymn narodowy.

Warszawa, 12 listopada.

Zapowiedziana na dzień dzisiejszy specjalna audycja radiowa z przemówieniem pana Prezydenta R.P. do Ameryki, która odbyć się miała o godz. 24-ej została odwołana.

Polskie radio otrzymało telegram z Ameryki, iż nawiązanie łączności radiowej między Europą a Stanami Zjednoczonymi było niemożliwe z powodu złych warunków atmosferycznych. Pan Prezydent R.P. wyraził swą zgodę na wygłoszenie przemówienia do radiosłuchaczy amerykańskich w innym terminie.

Francja podziwia dorobek Polski, osiągnięty w ciągu ostatniego 15-lecia

Paryż, 12 listopada.

Z okazji 15-lecia niepodległości Polski szereg pism francuskich zamieścił artykuły poświęcone rozwojowi państwa polskiego.

„Le Quotidien” wskazuje na rezultaty osiągnięte przez Polskę w ciągu piętnastolecia. Pismo wylicza trudne momenty polityczne, przez które Polska przechodziła i podkreśla, że pomimo wstrząsów i niepokojów młody organizm polityczny Polski umocnił się, rozwinął i stworzył wszystkie niezbędne funkcje do życia państwowego, zajmując równocześnie mocarstwowe stanowisko na terenie międzynarodowym. Państwo polskie jest faktem o zasadniczym znaczeniu, jeżeli chodzi o pewną liczbę problemów — decydującym. Nawet Hitler zmuszony był uznać to, gdy, jakby naskutek czarów po krótkiej rozmowie z ambasadorem polskim zrezygnował ze wszystkich prowokacji, które stały się już stylem na „granicy wschodniej”.

Na specjalną uwagę zasługuje jednak skonsolidowanie i rozwój ekonomiczny młodego państwa. W roku 1918 kierownicy jego stanęli wobec kraju zdewastowanego. 2 miliony domów zostało zniszczonych w czasie wojny, jak również wobec finansowego chaosu.

W ciągu 15 lat stworzono nowe podstawy gospodarstwa narodowego walutę ustabilizowano.

Nowoczesny port w Gdyni, który jest cudem techniki otworzył Polsce dostęp do morza w miejscu, gdzie przed laty była tylko mała wioska rybacka. No wa linia kolejowa łączy Gdynię ze Śląskiem. Instalacje fabryczne zostały odnowione i udoskonalone. Niewątpliwie — konkluduje dziennik — Polska cierpi również naskutek kryzysu, lecz ta odniosła swą żywotność.

W ciągu 10 lat ludność jej wzrosła z 27 do 32 milionów. Polska wykazuje wielkie możliwości na przyszłość.

Wczorajsze wybory w Niemczech

Głosowano tylko na jedną listę hitlerowską, która wobec tego odniosła „zwycięstwo”

BERLIN, 12 listopada.

W dniu wczorajszym odbyły się w Niemczech wybory do parlamentu i „plebiscyt”, mający zatwierdzić dotychczasową politykę zagraniczną rządu hitlerowskiego.

W chwili oddawania numeru na maszynie, nie mamy jeszcze dokładnych cyfr wyborczych, jednakże z całą pewnością można skonstatować na podstawie dotychczasowych wyników z poszczególnych okręgów, że na listę rządową (była to jedyna lista) padło kilka dziesiąt milionów głosów.

Wybory wczorajsze były najordynarniejszą komedią. Każdy obywatel miał do wyboru: albo głosować na listę partii hitlerowskiej, albo oddać w koperce czystą kartkę, albo wogóle nie głosować. Trzecia alternatywa była bardzo niebezpieczna, ponieważ od-

działy szturmowe przestrzegaly, aby cała ludność danego okręgu brała udział w głosowaniu, a ministerstwo propagandy wydało specjalne znaczki, które otrzymają ci, którzy w dniu wczorajszym spełnili akt wyborczy.

Hitlerowcy stosowali nadto specjalny terror. Mianowicie każdy, kto wchodził do lokalu komisji wyborczej, przechodził przez szpaler szturmowców, którzy często — pod pozorem szukania druków komunistycznych, — rewidowali głosującego. Jeżeli okazywało się, że miał on w koperce czystą kartkę, wówczas tak go terroryzowano, że wolał nie ryzykować dostania się do obozu koncentracyjnego.

Ogółem hitlerowcy przeprowadzili 600 kandydatów, którzy stanowić będą skład przyszłego Reichstagu. Wśród nich jest 40 nie-hitlerowców; są to ci wszyscy dawniejsi zwolennicy grupy Hugenberga i centrum, którzy już dawno sympatyzowali z Hitlerem.

Dzięki wczorajszym wyborom w ręce Hitlera przeszła pełna władza — i w obecnej chwili nawet pod względem formalnym nie jest on zależny od prezydenta Hindenburga.

Dziś Roosevelt ogłosi orędzie o uznaniu de jure Sowietów

Londyn, 12 listopada.

Z Waszyngtonu donoszą, że wczoraj o godz. 9 wieczór według czasu amerykańskiego, rozpoczęła się w Białym Domu konferencja pomiędzy prezydentem Rooseveltem a komisarzem Litwinowem. Konferencja ta trwała trzy godziny.

Litwinow opuszczając Biały Dom wraz z podsekretarzem stanu Bullittem,

który był obecny przy konferencji, oświadczył, że całkowite porozumienie zostało osiągnięte. Bullitt zakomunikował dziennikarzom, że w wyniku osiągniętego porozumienia nastąpi bardzo prędko oficjalne uznanie Sowietów przez Stany Zjednoczone.

Orędzie Roosevelta w tej sprawie spodziewają się dziś lub jutro.

Przyjaźń turecko - sowiecka

Woroszyłow na uroczystościach 10-lecia republiki tureckiej

Moskwa, 12 listopada.

Delegacja sowiecka na uroczystości 10-lecia republiki tureckiej z Woroszyłowem na czele powróciła dziś do Odessy. Przed odjazdem ze Stambułu Woroszyłow udzielił prasie tureckiej obszernego wywiadu, w którym z najwyższym uznaniem mówił o rezultatach, osiągniętych przez rząd Kemala Paszy w dziedzinie kulturalnej i gospodarczej, a tak-

że o wartości bojowej armii tureckiej.

Oświadczenia swe zakończył Woroszyłow słowami, że przyjaźń sowiecko-turecka polega nie tylko na współpracy rządów, lecz także i na współpracy narodów i wagę tej przyjaźni dla dzieła pokoju, stojącego na pierwszym planie polityki obu państw, „zwłaszcza obecnie, gdy pokój jest szczególnie zagrożony”.

Paryż, 12 listopada.

Utworzone zostało stowarzyszenie zawodowych dziennikarzy emigrantów niemieckich, które zgłosiło akces do międzynarodowej federacji dziennikarzy. Przewodniczącym stowarzyszenia został były redaktor „Vossische Ztg.” George Bernhard, — w. sekretarzem — znany publicysta Gerlach, skarbnikiem były redaktor „Volksztg.” Caro.

Dziś

rozpoczął „EXPRESS” druk sensacyjnego utworu p. t.

„Selek

Kozak”

Jest to arcyciekawy pamiętnik włóczęgi i człowieka wyjątkowego.

KRAKÓW

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11-1 przed południem i od 5-7 wieczorem. ADMINISTRACJA (dział sprzedaży pisma) od 9 rano — w południe i od 4-7 wieczorem — (dział inseratowy) od 9 rano — i w południe i od 4-7 wieczorem.
ADRES TELEGRAFICZNY: „Express Ilustrowany”, Kraków. KONTO P. K. O. Oddziału krakowskiego, Kraków 411-700

Sensacyjny proces Kandydat adwokacki oskarżony o zbrodnię stanu

Kraków, 12 listopada.

Sąd okręgowy w Krakowie rozpatrywać będzie w dniu dzisiejszym sensacyjną sprawę kandydatury adwokackiego dr. Maurycego Pufelesa, oskarżonego o przygotowanie zbrodni stanu.

Sprawa Pufelesa była już rozpatrywana przez sąd okręgowy w składzie jednoosobowym. Pufeles skazany został w lutym r. b. za należenie do antypaństwowej partii na dwa lata więzienia. Zasądony nie przyjął wyroku i zgłosił apelację.

W związku z nowowydanym orzeczeniem Sądu Najwyższego w podobnej sprawie sąd apelacyjny unieważnił wyrok pierwszej instancji i polecił przeprowadzić sprawę jako polityczną przed sądem przysięgłych. Oskarżenie w dzisiejszej sprawie wnosi prok. dr. Szypuła. Broni adw. dr. Bross.

„Prusy Wschodnie i Polska“ Akademja Z.O.K.Z.

Kraków, 12 listopada.

Z okazji tygodnia propagandowego Związku Obrony Kresów Zachodnich, odbyła się wczoraj w południe w sali związku młodzieży rektorzy i przemysłowej akademja p. t. „Prusy Wschodnie a Polska“.

Do tłumnie zgromadzonej publiczności przemówił prezes Wiktor Krzyżanowski, zaś na temat „Prusy Wschodnie a Polska“ wygłosił przemówienie były konsul Rzpłite w Królewcu prof. Stanisław Srokowski.

Po odśpiewaniu przez Chór Dzieci Krakowskich okolicznościowych pieśni, uchwalili zebrani rezolucję protestującą przeciwko agresywności Niemiec i ślubując wiernie stać na straży Kresów Zachodnich.

REPERTUAR TEATRU.

Teatr im. J. Słowackiego — o godz. 19.30 „Rycerzyk i Bogdanka“.

REPERTUAR KIN.

ADRIA: — „Uśmiech szczęścia“.
APOLLO: — „Rewizor“.
ATLANTIC: — „Rewizor“.
DOM ŻOŁNIERZA: — „Iwonka“.
PROMIEN: — „Trader - Horn“.
film awanturyczny.

SŁOŃCE: — „Blond Venus“.
SZTUKA: — „Nieznamoma z telefonu“.
SWIT: — „Sercu wiecznie młode“.
UCIECHA: — „Pożegnanie z bronią“.
film zakazany przez Mussoliniego.

NOCNY DYŻUR APTEK.

„Apteka pod Złotym Słoniem“ — ul. Grodzka 22; „Apteka pod Jagiellą“ — Plac Matejki 3; „Apteka Nowowiejska“ przy Parku Krakowskim (ul. Wybickiego 1); „Apteka pod Trzema Gwiazdami“ — ul. Rakowicka 12; „Apteka Sternbacha“ — ul. Dietla 36.
W Podgórzcu: — „Apteka pod Orłem“ — Plac Zgody 18.

Kupon do kina „SWIT“

Kupon wyciąć i przedłożyć do wymiany na bilet w Administracji „Expressu Ilustrowanego“ w Krakowie, przy ul. Piłarskiej 4.

WAŻNY TYLKO W DNIU
13 LISTOPADA BR.

Kupon do kina „SŁOŃCE“

Kupon wyciąć i przedłożyć do wymiany na bilet w Administracji „Expressu Ilustrowanego“ w Krakowie, przy ul. Piłarskiej 4.

WAŻNY TYLKO W DNIU
13 LISTOPADA BR.

Trzeci dzień uroczystości z okazji 15-lecia Niepodległości

Kraków, 12 listopada.

Wczoraj zakończyły się w Krakowie trzydniowe wspaniałe uroczystości z okazji 15-lecia odzyskania niepodległości.

O godz. 11.30 odbyła się w sali starego teatru akademja robotnicza. Po okolicznościowym przemówieniu odbyła się część wokalnno-muzyczna. Wreszcie na zakończenie święta odbyła się w Teatrze Miejskim premiera sztuki niepodległościowej Turzkiego „Rycerzyk i bogdanka“ przyjęta życzliwie przez

widownię.

W ciągu wczorajszego dnia odbyły się we wszystkich oddziałach związku strzeleckiego na terenie Krakowa okolicznościowe akademje. Przez cały czas uroczystości koncertowały na ulicach miasta orkiestry a w godzinach wieczornych miasto było iluminowane.

Tegoroczne święto niepodległości odbywało się pod hasłem „Budujmy szkołę“ to też na ulicach miasta odbywała się zbiórka na ten cel.

Banda podpalaczy pod Jasłem

Władze zarządziły energiczne dochodzenie

Jasło, 12 listopada.

W swoim czasie donosiliśmy o zbrodniczym podpaleniu z trzech stron wsi Harkłowa, w pow. jasielskim. Ze względów bezpieczeństwa utworzono w tej wsi posterunek P. P. Policja przywróciła ład na kopalni i ujęła kilku osobników, których jako podejrzanych o akcję wywrotową osadzono w więzieniu w Jasle.

W następstwie tego wywrotowcy z zemsty spalili zabudowania posterunkowego Krzemieńskiego w Dembowcu, oraz później podpalili dom jego ojca w Wójtowie. Od tej chwili zapanował spokój, wobec czego zlikwidowano posterunek P. P. w Harkłowej.

Elementy wywrotowe chwilowo tylko zaprzestały swej zbrodniczej działalności, albowiem w ub. tygodniu znów powtórzyły się w Harkłowej i w

okolicy wypadki tajemniczych podpaleni. Z rąk zbrodniczych padły ofiarą pożaru zabudowania Franciszka Dranki, syna kierownika kopalni, przyczem nieznani sprawcy strzelili do niego dwa razy przez okno, lecz, na szczęście, strzały chybiły.

Następnie wywrotowcy podpalili zabudowania Hersza Schuhmana w Harkłowej, J. M. Metha w Wójtowie, oraz zabudowania pewnego urzędnika Komunalnej Kasy Oszczędności w Jasle. Straty wynoszą kilkanaście tysięcy zł.

Na miejsce zbrodni wyjechał z Jasła p. starosta Marossanyj, oraz komisarz P. P. Walter, którzy prowadzą dochodzenia. Wśród mieszkańców Harkłowej, jak również i okolicy, szerzy się panika, albowiem nie są oni pewni swego życia i mienia, ponieważ wywrotowcy ciągle się odgrają.

Echa zamachu na komendanta „Strzelca“

Sprawcy stanęli przed sądem w Rzeszowie

Rzeszów, 12 listopada.

W związku z zajściami chłopskimi które miały miejsce w czerwcu b. r., w pow. rzeszowskim, stanęli przed sądem okręgowym w Rzeszowie, Ignacy Urban, Ludwik Leja i Jan Urban odpowiadając za dokonanie napadu na mieszkanie Ignacego Janusza komendanta Strzelca w Białobrzegu.

Sprawcy wybili szybę, wyrwali ramę okienną, poczem strzelili do wnętrza z karabinu. Napadu tego dokonano w nocy, w czasie snu domowników. Kula przeleciała nad głową Janusza tak

iż ten cudem tylko uszedł śmierci.

Sledztwo policyjne ustaliło że Ignacy Urban strzelił z karabinu, dostarczonego mu przez Ludwika Leję.

Ponieważ przewód sądowy wykazał niezbicie winę oskarżonych, trybunał po naradzie zasądził Ignacego Urbana na 3 lata, Ludwika Leję na 20 miesięcy i Jana Urbana, na 10 miesięcy więzienia.

Trybunałowi przewodniczył wiceprezes sądu okręgowego Dr. Byszewski, wotowali sędziowie Dr. Zaliński i Dr. Garnowski.

Jak krakowscy inwalidzi

uczczili 15 rocznicę Niepodległości

Kraków, 12 listopada.

Koło Przyjaciół Inwalidów R. P. w Krakowie uczciło 15-tą rocznicę Niepodległości Polski uroczystą akademją, która odbyła się w dniu 11 bm. wieczorem w lokalu Pow. Koła Inwalidów Woj. R. P. przy ul. Św. Filipa. Na akademję przybyli tłumnie członkowie koła oraz zaproszeni goście. M. inn. obecni byli pp.: wojewodzina Kwaśniewska, poseł prof. Pochmarski, prezes rady powiat. B. B. W. R. inż. Horn, starosta grodzki Pałosz, wiceprezes Izby Skarbowej Arct, dyr. gimn. IX Goetel, dyr. Rozgłośni Polskiego Radja Winlarz, ref. Izby Skarb. Szpurna, prezydent Zw. Inw. z prezesem dyrektorem Schroederem na czele i inni.

Akademję zagaił i zebranych gości powitał prezes dyr. Schroeder, poczem pięknie a podniosłe przemówienie okolicznościowe wypowiedział p. poseł Pochmarski. Następnie orkiestra uczniów gimn. V odegrała „Marsz“, poczem artysta Teatru im. J. Słowackiego, p. Tadeusz Białkowski deklamował

ze swadą i zacięciem wiersz Lechonia p. tyt. „Mochnacki“. Skolei duet pp. Krchów (fortepian i wiolonczela) odegrał kilka utworów, resztę zaś programu wypełniły popisy deklamacyjne, śpiewackie i muzyczne uczniów gim.

Piękna ta uroczystość miała przebieg bardzo poważny, pozostawiając w sercach uczestników niezatarte wspomnienie.

Złodzieje w roli żebraków

Kraków, 12 listopada.

Do mieszkania Bronisława Tabaki (Rynek Dębicki 2) przybyło wczoraj po południu o godz. 2-iej dwóch żebraków, z prośbą o wsparcie. Tabakowa powodowana litością weszła do pokoju, aby przynieść kilka groszy. Gdy wróciła z jałmużną, stwierdziła nieobecność żebraków. Jednocześnie znikł złoty zegarek damski, pozostawiony na stole. Tabakowa pobiegła za złodziejami, jednak wszelki ślad po nich zaginęł.

Wystawa malarstwa „Zjednoczenie“

Kraków, 12 listopada.

W salach Zyd. gminy przy ul. Krakowskiej 41 odbyło się wczoraj otwarcie pierwszej wystawy stow. art. plastyków „Zjednoczone“. Prace wystawili krakowscy malarze żydowsy: L. Bachner, Ego, L. Lewkowicz, A. Markowicz, Sz. Mueller, A. Neumann, J. Pfefferberg i A. Soldinger.

W dziale metaloplastyki wystawia swe prace M. Rosenbaum. Wystawa cieszy się powodzeniem. Wstęp na wystawę 50 gr. Czysty dochód przeznaczony jest na rzecz komitetu pomocy uchodźcom z Niemiec.

Samochód wpadł na drzewo

Kraków, 12 listopada.

Na ul. Łobzowskiej wydarzyła się wczoraj wieczorem katastrofa, która tylko cudem nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach.

Ulicą tą w kierunku ul. Batoregojechało auto, prowadzone przez szofera Władysława Kucharskiego. W chwili, gdy wóz skręcał, szofer wjechał na chodnik, uderzając przodem wozu o drzewo.

Drzewo przewróciło się na chodnik a auto uległo częściowemu uszkodzeniu. Szofer wyszedł bez szwanku. Nikt z licznych w pobliżu miejsca katastrofy przechodniów, nie został ranny.

Zuchwała kradzież

Kraków, 12 listopada.

Zuchwałej kradzieży dokonano wczoraj po południu przy ul. Słonecznej 17. Złodzieje weszli na najwyższe piętro domu, gdzie oderwali skobel u drzwi wiodących na strych i skradli całą bieleżną, wartości 150 zł., należąca do Ludwika Hybnera.

Złodzieje spakowali bieleżną do worków, poczem przeszli na sąsiedni strych, gdzie skradli bieleżną i pościel, wartości 265 złotych, należąca do Wilhelma Pawlusiewicza. Złodzieje spokojnie zbiegli z łupem.

Kradzież zauważyła po pewnym czasie jedna z lokatorek, jednak pościg za złodziejami nie dał rezultatu.

Okradziony amant

Kraków, 12 listopada.

Niemila przygoda spotkała wczoraj pana S. O. W czasie nocnej przechadzki spotkał on dwie piękne dziewczęta, z którymi postanowił spędzić wspólnie kilka godzin w restauracji.

Udali się we trójkę do restauracji Feilguta, gdzie racyli się obficie alkoholem. Po pewnym czasie obie towarzyszkę opuściły pana O., który wkrótce stwierdził brak zegarka.

Zawiadomiona policja aresztowała towarzyszkę pana O.: Ludwikę Latakiewicz i Stefanję Dym, zawodowe prostytutki, które okradły towarzysza libacji.

Kraków

BEZPŁATNY KURS „ESPERANTO“
DLA SZOFERÓW.

W poniedziałek 13 b. m. w towarzystwie „Juna Esperantisto“ w Krakowie przy pl. Matejki 4 rozpocznie się kurs bezpłatny języka esperantckiego dla szoferów. Kurs poprowadzi odczyt dyr. Muzeum Przemysł. p. inż. E. Torapoczątek punktualnie o godz. 19.30.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Dziś, w poniedziałek wieczorem po raz drugi sztuka St. Turzkiego „Rycerzyk i bogdanka“. Jutro powtórzenie ciekawej sztuki angielskiego autora Mackenzi'ego p. t. „Igraszki muzyczne“ w opracowaniu scenicznem J. Karbowskiego.

Panorama

nowy ilustrowany tygodnik — magazyn

Nr. 1 uka za ł się w sprzedaży

Nowele
Reportaże
Sensacje
Artykuły
Humor
Rozrywki
Ilustracje

50 złotych nagrody za rozwiązanie wycinanki

Cena egzemplarza

25 groszy

Poradnik astrologiczny

KTO URODZIŁ SIĘ DNIA 13 LISTOPADA
Ostrożny, dyplomatycki — potrafi być nieprzeniknionym.

Odnacza się przedewszystkiem swym pełnym godności sposobem zachowania się. Nie raz jest pełen uprzejmości i łaskawości — ale potrafi również błyskawicznie się zmienić w obronie swej zagrożonej godności własnej i wówczas staje się porywczy i szorstki.

Niezwykle wrażliwe jest jego usposobienie a umysł krytyczny analizuje wszystko dookoła. Wiecznie nad czymś rozmyśla i zastanawia się. Ścisły w mowie i w piśmie — nie lubi wykrętów. Gdy się porusza jego interes — staje się wówczas pełnym temperamentu.

Cechuje go niezwykle silne poczucie własnej niezależności i niechęć do uznawania cudzego autorytetu. Nie chce poddawać się władzy innych: sam jest swym mistrzem i sam ustanawia swe własne prawo.

Budowa ciała jest zazwyczaj dość mocna a z wiekiem wykazuje tendencję do otyłości. Duma i poczucie własnej godności wypełniają jego wnętrze, czyniąc jego rysy nieruchomymi a twarz — spokojną i władczą.

Nawet w wypadkach gdy młotają nim najsilniejsze wstrząśnienia — stara się zachować spokój — aby nic nie uronić ze swej godności.

Pragnąłby przeniknąć wnętrze każdego człowieka i czytać w niem jak w otwartej księdze, pozostając sam absolutnie nieprzeniknionym.

Ma przesadne pojęcie o panowaniu nad sobą, a niezręczne gesty, niepokój i nerwowość lub oznaki słabości moralnej u innych — wywołują w nim gwałtowną antypatię.

Zachowanie się jego nazewnątr ma w sobie nieraz coś wojskowego. Pragnie uniknąć każdego kroku, który mógłby pomniejszyć jego dostojność i dla tego nieraz nie bierze udziału w zabawie ogólnej.

DNIA 13 LISTOPADA URODZILI SIĘ:

Lucjan Słemiński, poeta, historyk i publicysta z zeszłego wieku; Robert Louls Stevenson — poeta angielski; Emilia Plater — bohaterka powstania narodowego; hr. Klebelsberg — b. minister węgierski; dr. Hans Sperl — polityk austriacki; Mary Wigman — tancerka niemiecka i Gertrude Olmstead — gwiazda ekranu.

JAN STARZA DZIERŻBICKI.

Zgon poety Jana Lemańskiego

Warszawa, 11 listopada.

Dzisiaj wieczorem zmarł w Warszawie znakomity poeta bajkopisarz i satyryk Jan Lemański.

Rocznica zawieszenia broni w Paryżu i Londynie

Komuniści angielscy urządzili demonstrację, lecz zostali ciężko pobici przez tłum.

Londyn, 12 listopada.
Jak zwykle, obchodzono dziś w Londynie uroczystości rocznicę zawieszenia broni. O godz. 11-ej zapadła 2-minutowa cisza. Przed grobem Nieznanego Żołnierza odbyła się uroczystość, w której króla reprezentował książę Walji. Król pomimo dobrego stanu zdrowia, nie był obecny na tej uroczystości, ponieważ z dniem lekarzy, przebywanie na chłodnym powietrzu mogłoby mu zaszkodzić.

Londyn, 12 listopada.
W kilku miejscowościach W. Brytanji zakłócono 2-minutową ciszę na pamiątkę zawieszenia broni. Jak wiadomo, w dn 11 listopada punktualnie o godz. 11-ej przed poł. w całej W. Brytanji przez z. howanie 2-minutowej ciszy jest

oddany hołd poległym w czasie wojny. W tym roku „fanatyczni pacyfiści” urządzili w kilku miejscowościach demonstrację, zakłócając ciszę. Ekscesy tego rodzaju miały miejsce w Oxfordzie i Cambridge.

W Edynburgu, gdzie syn króla książę Yorku składał w imieniu króla wieńiec przed pomnikiem bohaterów wojny, komuniści w chwili rozpoczęcia się 2-minutowej ciszy, zaczęli śpiewać międzynarodynarodówkę.

Mimo tych prowokacji, publiczność angielska, nie dając się wyprowadzić z równowagi, trwała w ciszy, ale po skończeniu 2-ch minut w większości wypadków tak dotkliwie pobiła demonstrantów, że wielu z nich trzeba było odwieźć do szpitala.

Paryż, 12 listopada.
Podobnie jak w latach ubiegłych Paryż święcił uroczystości rocznicę zawieszenia broni.

Już o godz. 8 rano zebrały się olbrzymie tłumy w okolicy łuku triumfalnego. Z sal muzeum inwalidów wyniesiono 170 sztandarów rozwiązanych po wojnie pułków.

O godz. 10.55 przybył prezydent republiki Albert Lebrun. O godz. 11 wystrzał armatni obwieścił minutę milczenia, drugi wystrzał oznaczył jej koniec.

Po złożeniu hołdu na grobie nieznanego żołnierza prezydent Lebrun w otoczeniu członków rządu i generalicji stanął pod łukiem triumfalnym naprzeciwko pól elizejskich i odebrał defiladę.

Proces o podpalenie Reichstagu zostanie przeniesiony do Lipska

Berlin, 12 listopada.
Proces o podpalenie Reichstagu z końcem następnego tygodnia przeniesiony zostanie napowrót do Lipska. — Kompleks spraw, odnoszących się do politycznej strony procesu, rozpatrywany ma być dopiero w Lipsku. Proces potrwa tam od 2-ch do 3-ch tygodni. Ogłoszenia wyroku oczekiwać należy do piero z początkiem grudnia.

Dzisiejsza rozprawa przyniosła szeregi interesujących momentów w odniesieniu do oskarżonych bułgarów, m. m. zeznawał inspektor policji kryminalnej Gast, który prowadził śledztwo w sprawie pobytu van der Lubbe w miejscowości Henningsdorf, gdzie oskarżony spędził noc przed zamachem w policyjnym domu noclegowym. Świadek opowiada, że van der Lubbe, widziany był w Henningsdorfie w towarzystwie kil-

ku osób, m. in. siostry miejscowego przywódcy komunistów. Śledztwo policyjne ograniczyło się tylko do stwierdzenia faktu, że van der Lubbe istotnie przenocował w schronisku. Dalszych kroków z Berlina nie podejmowano.

Dymitrow: Te sprawy jednak są bardzo ważne. O tem musi cały świat wiedzieć.

Przewodniczący: Przywołuję Dymitrowa do porządku.

Dymitrow zapytuje świadka, czy w Henningsdorfie mieszkają narodowi socjaliści.

Przewodniczący zwraca uwagę, że jest to przecież samo przez się zrozumiałe.

Dymitrow zapytuje, czy w czasie pożaru mieszkało wielu narodowych socjalistów. Świadek może określić, bo przecież twierdził, że było tam wielu

komunistów.
Nadprokurator: Jutro są wybory, do wiemy się.

Dymitrow: Czy urzędnicy policji są ci sami, którzy przyjęli w Henningsdorfie van der Lubbe na nocleg?

Świadek: Tak.

Dymitrow: Czy stwierdzono, kim byli ludzie, z którym van der Lubbe spędził noc?

Przewodniczący: Stwierdzono, że miał tylko jednego towarzysza noclegu.

Dymitrow: Ale van der Lubbe sam oświadczył, że nocował z dwoma.

Przewodniczący: O tem dowiemy się z zeznań świadków w poniedziałek.

Kilku następnych świadków utrzymuje, że widzieli w Reichstagu na kilka dni przed pożarem Dymitrowa i Popowa.

Komisarz policji kryminalnej Braschwitz podaje szereg szczegółów, dotyczących dokumentów, jakie poljeja znalazła w mieszkaniu Dymitrowa. Na podstawie tych materiałów policja utrzymuje, że Dymitrow był kierownikiem środkowo-europejskiego biura propagandy komunistycznej.

Na tem rozprawę odroczone do poniedziałku.

Owacje na cześć artystów polskich w Moskwie po wspaniałym koncercie.

Moskwa, 12 listopada.
Dzisiejszy koncert muzyki polskiej w Moskwie był wielkim sukcesem polskiej propagandy artystycznej. Szczelnie wypełniająca wielką salę konserwatorium moskiewskiego publiczność spotkała artystów polskich wręcz entuzjastycznie. Pani Ewa Turska-Bandrowska była wywoływana 7 razy i zmuszana do wielokrotnych bisów. Poza tem należy podkreślić szczególny sukces czwartej symfonii Szymanowskiego, w której kompozytor wykonał partię fortepianową.

Wykonanie orkiestry filharmonii moskiewskiej pod batutą Grzegorza Fitelberga stało na najwyższym poziomie artystycznym. Po koncercie orkiestra zgotowała dyrygentowi gorącą owację.

Rząd sowiecki reprezentował na koncercie w zastępstwie nieobecnego komisarza ludowego oświaty Bubnowa wicekomisarz Epsztajn. Pozatem byli liczni członkowie rządu i świata artystycznego.

Moskwa, 12 listopada.
Wszelchwiązkowe towarzystwo łączności kulturalnej zagranicą wydało przyjęcie na cześć bawiących w Moskwie muzyków polskich: Szymanowskiego, Fitelberga i Sztompki oraz śpiewaczki pani Bandrowskiej - Turskiej. Poza przedstawicielami towarzystwa z przewodniczącą panią Larner na czele przybyli członkowie kolegium komisarjatu ludowego oświaty, przedstawiciele komisarijatu ludowego spraw zagranicznych oraz licznie zgromadzili się najwybitniejsi reprezentanci sowieckiego świata muzycznego ze śpiewaczką Niezdanową.

Moskwa, 12 listopada.
Lotnicy polscy z płk. Rayskim i dyr. Filipowiczem na czele po spożyciu śniadania w fabryce-kuchni fabryki lotczej Nr. 22, którą zwiedzili z rana, obecnie byli popołudniu na lotnisku wojskowym w Moskwie na pokazie lotniczym, wykonanym przez eskadrę szkolną. Pokaz był nadzwyczaj udany.

Gerhardt Hauptman za rządem Hitlera.

Oświadczenie pisarza na łamach prasy.

Berlin, 12 listopada.
Gerhardt Hauptmann, największy z żyjących poetów niemieckich, wypowiada się dzisiaj na łamach „Berliner

Tageblattu” za rządem Hitlera, wyrażając przekonanie, że całe Niemcy zaaprobują politykę zagraniczną Hitlera.

300 tysięcy Żydów ma zostać osiedlonych w Turcji

Paryż, 12 listopada.
Żydowskie towarzystwo kolonizacyjne, którego główna siedziba mieści się w Londynie, nawiązało z Turcją, rokowania w sprawie osiedlenia w Turcji 300 tys. Żydów.

Gdyby liczba ta wydała się władzom tureckim zbyt wielką, towarzystwo goto-

we jest zmniejszyć ją do 100 tysięcy osób, wśród których znajdują się wybitni przedstawiciele inteligencji, uczeni, oraz kapitaliści gotowi, oddać do dyspozycji Turcji swoją wiedzę i kapitały. Jak donosi agencja Havasa, odpowiedź rządu tureckiego oczekiwana jest w końcu bież. miesiąca.

Jokohama — Gdynia

Nawiązanie bezpośredniej komunikacji okrętowej z Japonją

Tokio, 12 listopada.
Prasa japońska zamieszcza wiadomość o nawiązaniu bezpośredniej okrętowej komunikacji pomiędzy Jokohamą a Gdynią, zaopatrując ją w komentarze podkreślające znaczenie tego faktu dla rozwoju stosunków handlowych pomiędzy Japonją a Polską i środkowowschodnią Europą.

Pisma zaznaczają, iż okręty z Gdyni będą wyjeżdżały do Jokohamy 3 razy na miesiąc. Pierwszy z nich parowiec „Helenus” wyjechał z Gdyni do Jokohamy 25 października.

Krwawa wizja przyszłej wojny

Jak są uzbrojone poszczególne państwa.-Działła, które strzelają na odległość ...250 klm.

(sb) Bez przerwy słyszy się o zbrojeniach wszystkich państw i o konferencjach „rozbrojeniowych”, które nie przy noszą żadnego porozumienia.

Jaki jest obecnie faktyczny stan uzbrojenia poszczególnych państw, oraz czego się należy spodziewać w chwili wybuchu nowej wojny. W czasie wojny światowej wprowadzono po raz pierwszy samoloty wojenne, tanki i gazy. Na temat tego, jak będzie wyglądała przyszła wojna, pisano już wiele, jakie są jednak możliwości w dziedzinie stosowania tych wszystkich rodzajów broni — wie bardzo niewiele. Państwa trzymają w tajemnicy wszystkie swe wynalazki, mimo to jednak wiele ciekawych szczegółów dowiedzieć się można już obecnie.

Z chwilą podpisywania pokoju w roku 1918 najsilniejsze armaty niemieckie, z których bombardowano Paryż — niosły na 120 kilometrów. Była to odległość zdawało się, że fantastyczna. Czy takie same armaty będą używane w przyszłej wojnie? Obecnie już francuzi zapowiadają wyprodukowanie dział, które będzie strzelało na odległość 200 km. Silniejsze armaty, tak zwane „superdziała” będą bić na odległość 250 kilometrów. Aby zmysłować sobie, co to znaczy wyprodukowanie takiej armaty, wystarczy do dać, że ustawione nad kanałem La Manche działa, będą mogły „bez wysiłku” zbombardować Londyn. Armaty takie można zainstalować jeszcze w czasie pokoju, z chwilą wypowiedzenia więc wojny, nim rząd angielski zdoła wydać rozkaz mobilizacji armji — stolica państwa legnie w gruzach.

Równocześnie zainstalowane pod Londynem „superdziała”, będą mogły zniszczyć Paryż. Wprowadzenie takich armat w innych państwach Europy, doprowadzi do śmiesznej niemal sytuacji, albo wtem wojujące państwa, będą mogły strzelać poprzez tereny należące, naprzykład, do państw neutralnych. Z Niemieckiego Górnego Śląska, armaty będą mogły przez Czechosłowację bombardować Wiedeń, nie czyniąc Pradze żadnego uszczerbku. Z Werony, będą kule poprzez Tyrol sięgać aż do Bawarii i t. d.

Kto wcześniej zacznie strzelać, ten zwycięży. — Podobna zmiana zaszła również w dziedzinie lotnictwa. Jest to broń przeciwko której niema absolutnie żadnego skutecznego środka. Żadne działa zenitowe, ani armaty szybkostrzelne, nie sące bodaj na 8.000 metrów w górę, nie zrobią samolotom żadnego uszczerbku. Ostatni przelot eskadry generała Balbo, ponad Mont Blanc wykazał, że samoloty mogą wznieść się na taką wysokość, że żadne działo ich nie dosięgnie.

Jedynym aparatem, który choć w części może chronić miasta przed samolotami, jest specjalny przyrząd podsłuchowy. Są to instrumenty, zbudowane z niezwykłą precyzją. Zapalają one samoczynnie reflektory i gaszą światła w całym mieście, z chwilą zbliżenia się nieprzyjacielskich samolotów. Jednocześnie aparaty te wykazują odległość od samolotów, a na odległość 36 kilometrów, mylą się zaledwie o... 42 metry. Aparat

ty te mogą nawet samoczynnie wiać armaty szybkostrzelne.

O ile w czasie wojny światowej użyte zostały samoloty rozwijające szybkość do 160 kilometrów, to obecnie, już w powszechnym użyciu są aparaty, osi gające bez trudu 400 km. na godzinę. — Angielskie samoloty wojenne rozwijają nawet 450 km. na godzinę. W praktyce oznacza to, naprzykład, że z Wiednia do Lwowa przybędą samoloty w godzinę od

chwili wypowiedzenia wojny. Nowoczesne samoloty mogą zabrać ze sobą bomby o wadze od 1 kg. do 2.000 kg. Amerykańskie bomby, ważące 2.000 kg. mają, naprzykład, cztery metry wysokości, a więc przeszło dwa razy wyższe, niż normalny człowiek. Każdy z samolotów może zabrać około 8.000 kilogramów bomb. Jeden z takich samolotów kosztuje 3,5 miliona złotych.

Przyszłość należy do aluminium

Zgon człowieka, który poraz pierwszy zastosował ten metal w życiu codziennym

(sb) Krótka depesza przyniosła przed kilku dniami wiadomość o śmierci sir Aleksandra Glegga. Nazwisko to jest szeroko warstwowo prawie nieznanie. Glegg był jednak człowiekiem, który rozpoczął nową erę w dziejach ludzkości.

Podobnie, jak kiedyś istniał wiek kamienia, wiek żelaza i miedzi, tak obecnie nastąpi wiek aluminium. Do rozpoznania i spopularyzowania tego metalu przyczynił się właśnie Glegg.

Aluminiem pojawiło się poraz pierwszy na wystawie paryskiej przed 50 zgorą laty. Nazwano je wówczas „srebrem z gliny”, a cena wynosiła 120 zł. za jeden kilogram.

Po kilku latach jednak cena tego metalu spadła do kilku złotych za kilogram. Obecnie aluminium jest najpopularniejszym metalem na świecie. Jest on o dwie trzecie lżejszy od stali, a tylko o jedną czwartą od niej słabszy. Piękny połysk aluminium oraz łatwa jego obróbka przyczyniły się do tego, że obecnie jest ono stosowane we wszelkich dziedzinach życia.

Całe szkielety wielkich sterowców buduje się obecnie z aluminium. Przez dodanie pewnej ilości innych metali z aluminium powstaje duraluminium, które nadaje się do budowy najróżniejszych części maszyn, od których wymaga się znacznej wytrzymałości.

Obecnie z aluminium buduje się części samolotów, motorów, śmigła, używa się jako materiał do puszek od konserw, jako stanioł do sera, herbaty, czekolady it. d.

Glegg był właśnie tym, który przyczynił się do spopularyzowania aluminium i zastosował je jako materiał do budowy garnków i patelni. Obecnie w każdym prawie domu są aluminiowe naczynia, garnki i patelnie.

Do niezwykłego spopularyzowania przyczynił się fakt, iż 8 procent wszystkich materiałów wydobywanych z ziemi stanowi właśnie aluminium.

W ciągu ubiegłego roku wyprodukowano 250.000 tonn aluminium. Jednocześnie daje się zauważyć stały spadek produkcji żelaza i stali. Świadczy to najdobitniej o tem, że stoimy w przededniu okresu, w którym aluminium będzie odgrywało najważniejszą rolę w produkcji maszyn.

Dlaczego brzydkie kobiety

szybciej i łatwiej wychodzą za mąż?

Piękne kobiety zadają sobie bardzo często pytanie, dlaczego brzydkie ich siostrzyce wychodzą wcześniej za mąż i w wielu wypadkach, nawet bez posagu. Czyżby mężczyzna dopatrywał się w brzydkich dziewczętach piękna duszy lub intelektu? Chyba, że mają w sobie to osławione „coś”.

Odpowiedź na te pytania jest bardzo prosta. Największą zaletą brzydkiej kobiety, jest to, że zna siebie. Chce ona na równi z ładną, wyjść za mąż. Różnica jednak między nimi jest ta, że brzydka dziewczyna zadawania się przeciętnym człowiekiem, nie czekając na królewicza

Praktyki czarnoksiężskie inkasów

(sb) Na półkach księgarskich w Berlinie ukazała się obecnie niezwykle ciekawa książka, poświęcona całkowicie praktykom czarnoksiężskim nieistniejących już od dawna szczepów indyjskich.

Autorem tej książki jest Alma Karlin, która wiele miesięcy spędziła w Południowej Ameryce. Badała ona wyjątkowo zwyczaj inkasów, które przechowały się jeszcze wśród mieszkańców Brazylii i Argentyny. Książka ta jest jakby zbiorem recept zarówno na usunięcie niewygodnego człowieka, jak i zdobycie miłości.

Do najbardziej popularnych środków sprowadzających śmierć należy owoc znany „akee”. Owoc ten początkowo zielonkawy po dojzeniu otrzymuje kolor czerwony. W środku znajduje się czarna pestka. Gdy owoc ten poda się zfenawidzonej osobie w stanie surowym — umrze ona po kilkugodzinnych męczarniach. Tenże sam owoc, o ile jest dojrzalszy — nie posiada wcale trujących substancji. Mieszkańcy Panamy znają pewną roślinę z której wyciskają białawy sok. Wystarczy skropić nim wodę w morzu, aby ogłuszyć olbrzymią ilość ryb. Ten sam sok podany człowiekowi sprowadza natychmiastową śmierć.

Również preparaty do „wzbudzania” miłości odznaczają się niezwykłą mocą. O ile mąż znajduje swą żonę za mało namiętną, naciera jej ciało liśćmi pewnego krzewu. Jak się obecnie okazało, sok z tych liści jest substancją niezwykle podniecającą. O ile żona żona uważa, że mąż za mało się jej poświęca, podaje mu w jedzeniu owoce „chayote”, które działają jak silny narkotyk. Tak więc stosowane przez inkasów preparaty nie mają bynajmniej nic wspólnego z czarami, lecz są oparte na doskonałej znajomości botaniki i środków pobudzających.

Władca pieniędzy i dyktator Ameryki

Morgan „wspaniałym” uratował Stany Zjednoczone od ruiny

Dom bankowy Morgana, wzbogacony na wojnach amerykańskich i na wielkiej konie światowej, obchodzi w roku bieżącym 150-lecie swego istnienia.

Historja jego przypomina rozwój potęgi Rotszyldów z tą tylko różnicą, że Morganowie o wiele większą rolę odgrywają w Ameryce, aniżeli Rotszyldowie w Europie.

Zręby przyszłej fortuny założył farmer Józef Morgan, urodzony w 1783 r. Syn jego Gunjus, urodzony w r. 1823 zostawił, po sobie 10 milionów dolarów zaś potęgę domu doprowadził do szczytu John Pierpont Morgan, zwany „Morganem Wspaniałym”.

Potęga Johna rosła systematycznie, opierając się głównie na wielkich afekrach kolejowych. Najszybszy wzrost datuje się od paniki w roku 1893, kiedy złoto stałe uciekało z kas rządowych. Zostało go wreszcie tyle, że rząd mógł pokryć zapotrzebowanie tylko jednego dnia. Nie bacząc na to prezydent Stanów Zjednoczonych nie chciał skorzystać z pomocy prywatnych finansistów. Losy państwa wisiały na włosku.

Prezydent poddał się wreszcie konieczności, co równało się osobistemu zwycięstwu Morgana, który pożyczyl rządowi 65 milionów dolarów i w lite-

ralnem tego słowa znaczeniu ocalil kraj od fatalnych następstw.

W roku 190 — 1901 Morgan organizuje wielki trust stalowy i zarabia na tem 62 miliony dolarów... Po roku bieżący udział w bankiecie na cześć króla Edwarda VII, siedząc po prawej stronie monarchy, obiaduje we dwoje z cesarzem Wilhelmem, staje się pierwszym finansistą świata.

Morgan miał i swoje chude lata, lecz zawsze wychodził zwycięsko z oparów. Wnuk zwykłego farmera stał się faktycznym dyktatorem Ameryki. Na kilka lat przed śmiercią mógł wyłożyć na stół w każdej chwili 100 milionów funtów. Posiadał prawo głosu i kontroli w przedsiębiorstwach, których wartość ogólna dochodziła do 10 miliardów dol.

Ta bajeczna suma niemal w dwójnasób przekraczała ogólny roczny dochód największych państw świata i trzy razy była większa od wartości złota, znajdującego się w obiegu całego świata.

U schyłku życia Morgan chciał zwiedzić świątynię egipską w Karnaku, lecz musiał zrzec się swego zamiaru, gdyż lekarze pozwolili mu poruszać się wyłącznie na kółkach, a on doskonale wiedział, jak ujemny wpływ wywarłaby

z bajki, który zjawi się pewnego pięknego dnia, ujrzy ją i zakocha się. Chce ona poprostu wyjść za mąż i być dobrą żoną. Ma przeto większy wybór, gdyż normalnych, przeciętnych ludzi jest znacznie więcej od Rockefellerów i Rotszyldów.

Brzydkie niewiasty są też zwykle bez pośredniejsze i miłsze od swoich, pozornie szczęśliwych siostrzyce, a skromnością i serdecznością, przywiązują niejednokrotnie o wiele silniej serca mężczyzn, niż osławione piękności.

Nie trzeba być wcale piękną, aby zrobić karierę. Historia słynnych kobiet najlepiej o tem mówi.

wiadomość, że Morgan stał się inwalidą”.

Nikt z miliardów nie otaczał się takim przepychem, naśladować księcia Wawrzyńca Medici z czasów Odrodzenia, którego zwano „Wspaniałym”.

Morgan miał bowiem niezwykle szeroki gest. W czasie koronacji posłał Edwardowi VII w podarunku dywany wartości 500.000 dolarów. W swoim czasie, własnym kosztem urządził elektryczne oświetlenie katedry św. Pawła w Londynie...

Był bardzo religijny, należąc do najwierniejszych wyznawców kościoła episkopalnego. Często wchodził do pustego kościoła i śpiewał psalmy tak długo, aż pastor miejscowy nie przysłał organisty, aby akompanjował mu na organach.

Umarł w roku 1913, mając lat 76, pozostawiwszy szczegółowy testament, w którym nakreślił nawet dokładny program swego pogrzebu, wskazawszy hymny, jakie miały być nad jego trumną odśpiewane.

John Pierpont Morgan, „drugi syn Wspaniałego” objął po nim tron finansowy Ameryki w wieku lat 16, pomnażając fortunę „domu” ze skutkiem nader pomyślnym.

Zapasy szampana we Francji

Zdaniem ekspertów francuskich, tegoroczne wino szampańskie będą co do gatunku najlepsze od 1911 r. Właściciele winnic nie są jednak pewni, czy prędko uda im się sprzedać te obfite zapasy. W tej chwili w podziemnych Reimsu leży przeszło 170 milionów butelek w oczekiwaniu lepszych czasów. Od chwili ukończenia wojny produkcja szampana odbywała się normalnie, ale popyt nań spadał z roku na rok. Producenti wina sądzą, że najbardziej przyczyniły się do tego dwa czynniki: „suche” lato w Ameryce i rewolucja w Rosji. Wpływają też na to wysokie cła, którym podlega szampan. Najwięcej szampana konsumuje obecnie Kanada. Przed wojną Kanada wypijała 4 miliony butelek, teraz importuje około 6 milionów butelek rocznie.

RUCH MISTRZEM LIGI NA ROK 1933.

Decydujący mecz z Cracovią zakończony zwycięstwem drużyny śląskiej 2:1 (1:0)

W dniu wczorajszym odbył się ostatek tegorocznej kampanji ligowej. Tytuł mistrza Ligi na rok 1933 powędrował po raz pierwszy w historii rozgrywek ligowych na Śląsk, dostając się w ręce drużyny Ruchu z Wielkich Hajduk, jedynego reprezentanta Śląska w lidze.

Zespół śląski wykazywał w sezonie ubiegłym najbardziej wyrównaną formę, to też uważać należy rozstrzygnięcie tegoroczne za zupełnie sprawiedliwe i należy pogratulować zespołowi śląskiemu wielkiego sukcesu.

Tytuł wicemistrza przypadł w udziale Pogoni lwowskiej, trzecie i 4-te miejsce zajęły Wisła i Cracovia.

Ostateczny stan tabeli ligowej przedstawia się następująco:

I GRUPA.			
Klub:	Gier:	Pkt.:	St. bram.:
1) Ruch	10	14	25:15
2) Pogoń	10	13	29:16
3) Wisła	10	13	15:9
4) Cracovia	10	10	20:19
5) Ł. K. S.	10	6	11:27
6) Legia	10	4	12:26

Ruch Cracovia 2:1

Do ostatniej a zarazem decydującej walki o tytuł mistrza ligi wystąpili ślązacy w pełnym składzie jedynie bez chorego Gwoźdźcia, wygrywając zupełnie zasłużenie. Ruch był bowiem zespołem lepiej dysponowanym bojowo, specjalnie w linii ataku, która energicznymi i szybkimi pociągnięciami potrafiła zwłaszcza w drugiej połowie gry stwarzać ustawicznie groźne sytuacje pod bramką Cracovii. Jednym z walorów Ruchu, który zadecydował o zwycięstwie i zdobyciu tytułu mistrza ligi było niezwykle poświęcenie w grze i dążenie do zwycięstwa za wszelką cenę. Atuty te w dużej mierze przyczyniły się do sukcesu drużyny śląskiej.

Cracovia grała również z wielką ambicją, zależało jej bowiem na wygranej, by odeprzeć wszelkie podejrzenia jakoby klub krakowski zamierzał umożliwić Ruchowi zdobycie mistrzostwa.

Jednakże Cracovia a zwłaszcza jej atak nie umiał być tak energiczny jak atak przeciwnika. Miętko grający napastnicy Cracovii zaprzepaścili szczególnie do przerwy szereg b. dogodnych pozycji i to właśnie zadecydowało o zwycięstwie gości.

W sumie ostatni mecz ligowy o mistrzostwo był imprezą piękną, dającą widzom wiele emocji i będącą godnym zakończeniem długotrwałego sezonu ligowego.

Pierwsze minuty meczu należą do Cracovii, która już w 3-ej min. ma dogodną pozycję podbramkową jednakże ostry strzał Kubińskiego broni znakomity bramkarz śląski Kurek. Ataki Ruchu są w tym okresie mniej skonsolidowane, jednakże bardziej niebezpieczne zwłaszcza gdy przy piłce znajdowali się skrzydłowi obaj świetnie dysponowani biegowo.

Obrona Cracovii oraz Szumiec w bramce mają też wiele pracy z likwidowaniem ataków Ruchu. Więcej z gry ma jednakże Cracovia, której atak bezustannie niemal przesiaduje pod bramką przeciwnika. Ruch stosuje mądry system obronny i nie dopuszcza do zdobycia bramki.

W ataku Cracovii zawodzą w tym okresie Cieszewski i Malczyk, strzelając niecelnie. W 17-ej min broni Kurek niemal w beznadziejnej sytuacji.

23 minuta przynosi pierwszą bramkę dla Ruchu. Rzut wolny dla ślą-

ków blije Urban a przytomny Loewy zmienia kierunek piłki, pakując ją do siatki.

Cracovia dąży teraz do wyrównania, lecz do przerwy wynik meczu nie ulega już zmianie.

Po zmianie stron rozpoczyna Ruch grę ostrą i szybką, pragnąc zapewnić sobie zwycięstwo. Cracovia przez kilka minut nie może dojść do głosu dopiero w 8-ej min. atak Cracovii wywołuje zamieszanie pod bramką Ruchu, a Wadas dotyka nawet piłki ręką czego sędzia nie widzi.

Kilka ataków Cracovii przynoszą tej drużynie wreszcie wyrównanie.

W 15-ej min. podaje Malczyk Ci-

szewskiemu. ten błyskawicznie oddaje piłkę z powrotem Malczykowi, który po minieciu dwóch obrońców zdobywa wyrównujący punkt wśród wielkiego entuzjazmu publiczności.

Ruch nie peszy się lecz odwrotnie przechodzi do kontrofensywy i już w dwie minuty później zdobywa zwycięski punkt. Ostry strzał Włodarza trafia w słupek. Robinzujący Szumiec nie może zorientować się gdzie jest piłka i szybki Urban pakuje ją z kilku kroków do pustej siatki.

Teraz ślązacy dają za wszelką cenę do utrzymania wyniku, ściągając do tyłu obu łączników.

Cracovia ma teraz znów więcej

z gry, lecz bramkarz Kurek broni znakomicie wspaniałymi wybiegami i robinzonadami.

W ostatnich minutach nie wykorzystuje Cracovia stuprocentowej okazji do wyrównania.

W zespole Ruchu wyróżnić należy Kurka, Badurę i Urbana. W Cracovii najlepsi: Malczyk i Zembaczyński.

Sędziował słabo p. Rosenfeld.

Publiczności około 7 tysięcy w tym blisko 2 tysiące przybyłej specjalnymi pociągami ze Śląska.

Na meczu tym obchodził jubileusz 200-go meczu w barwach Cracovii Mysiak. Sympatyczny ten zawodnik otrzymał szereg upominków oraz kwiaty.

Kraków – Praga 4:1 (2:0, 1:1, 1:0)

Sukces hokeistów polskich w dniu otwarcia sztucznego lodowiska w Katowicach

W dniu Święta Niepodległości Sztuczny Tor Łyżwiarski otworzył swe podwoje impreza międzynarodowa, która wypadła znakomicie, a to dzięki świetnej organizacji, spoczywającej w rękach znanego na terenie Śląska działacza sportowego, p. sędziego Kowalskiego.

Organizatorzy, mimo początku sezonu, dali widzom imprezę, która dała maksimum zadowolenia. Sprowadzono bowiem reprezentacyjną drużynę hokejową Pragi, która już od trzech tygodni trenuje na sztucznym torze w stolicy Czechosłowacji. Pozatem dano moż-

ność zapoznania się z wysoką klasą jazdy figurowej prof. Koudelki, który swą opanowaną i pełną efektów jazdą budził szczerą aplauz.

Dzielnie również popisali się młodzi Kalusowie, pp. Żmudzińscy i Grobert ze Śląskiego Tow. Łyżwiarskiego.

Przed rozpoczęciem zawodów i popisów nastąpiło uroczyste otwarcie IV sezonu łyżwiarskiego na sztucznym torze w Katowicach.

Uroczystość ta rozpoczęła się defiladą, którą prowadzili: prezes Polskiego Związku Łyżwiarskiego mjr. Gobel z Warszawy, prezes Śląskiego To-

warzystwa Łyżwiarskiego konsul dr. Alberg i p. prokurator Lucjan Kulej.

W defiladzie wzięli udział wszyscy członk. Śl. Tow. Łyżw., drużyna gości zagranicznych oraz drużyna reprezentacyjna Krakowa.

Nad całością imprezy czuwał prezes zarządu spółdzielni sędzia Kowalski.

Wśród gości na trybunach zauważyć było można: p. wicewojewodę dr. Saloniego.

Po odegraniu hymnu narodowego przystąpiono do rozegrania meczu hokejowego, który zakończył się pięknym zwycięstwem Krakowa w stosunku 4:1.

Wynik ten jest sukcesem polskiego sportu hokejowego, gdyż należy wziąć pod uwagę, że prócz Wołkowskiego gracze polscy byli poraz pierwszy w tym roku na lodzie. Gra drużyny Krakowa była bardzo efektowna.

Drużyna Polska zaprezentowała się lepiej od gości zagranicznych.

Najlepiej spisał się Wołkowski, ry był duszą drużyny, sekundo też znakomicie Kowalski. K...

Garbarnia - WKS Smigły 2:1 (2:1)

Drużyna krakowska ratuje się przed degradacją z ligi

Nasz wileński korespondent telefonuje:

Drużyna Garbarni, która przed tygodniem pokonała w imponującym stosunku Czarnych bynajmniej nie potwierdziła doskonałej formy.

Jedynie Pazurek, Smoczek oraz częściowo Riener zadowolili. Gdyby nie impotencja strzałowa ataku wilnian oraz doskonała gra Włodka w bramce Garbarni, wynik spotkania mógłby brzmieć naodwrot.

Zespół gospodarzy, mimo przegranej zadowolili, był bowiem zupełnie równorzędnym przeciwnikiem drużyny krakowskiej, a chwilami ją nawet przewyższał.

W drużynie wojskowej zadowolili Wysocki w pomocy, mający trudne zadanie utrzymania niebezpiecznego Pazurka, Chowanczuk oraz Skowroński.

Pierwsze minuty należą do wilnian, którzy przeprowadzają groźne ataki, lecz bez efektu.

Dopiero w 20-ej min. ładny atak wilnian kończy się zdobyciem bramki przez Naczulskiego.

Gospodarze mają jeszcze przez jakiś czas przewagę, lecz słabo dysponowani napastnicy nie mogą zdobyć się na celny strzał.

Garbarnia atakuje w tym okresie rzadziej, lecz jej akcje są niebezpieczniejsze.

W 30-ej min. przerywa się ładnie z piłką Riesner, zdobywając wyrównujący punkt.

Następuje teraz okres przewagi drużyny krakowskiej i tuż przed zakończeniem połowy udaje się Walickiemu silnym strzałem zdobyć zwycięską bramkę, przyczem bramkarz wilnian nie jest tu bez winy.

Druga połowa mimo bardzo efek-

townych ataków obu drużyn mija bezbramkowo. Szereg sytuacji maruje szczególnie atak zespołu wileńskiego, który kilkakrotnie nie trafiał nawet do pustej bramki.

Resztę załatwiał świetnie dysponowany bramkarz Garbarni Włodek. Meczem kierował p. Krukowski z Warszawy. Publiczności 2 tysiące.

Po tem zwycięstwie Garbarni największe szanse na utrzymanie lidze. Tabela grupy eliminacji przedstawia się następująco:

- 1) Garbarnia 2 gry. 10:1;
- 2) WKS Smigły 1:2;
- 3) Czarni 0:8.

IKP—C

Wysoka i wile

W Łodzi wczorajszym meczu o drużynę między IKP.

Jak b... leński r... dla łodz... składu, stwo w...

Na t... stwa p... Garnar... dniej Ba... wadze ci...

Dzięki zakwalifik... zmierzy si... szawskiej.

Wuj Sam kupuje złoto.

Gimnastykuje się, kobiety...

Wielkie masy bezrobotnych amerykańskich ściąga do złotodajnych okęgów, szukając tam szczęścia. Wedle ostatniego rozporządzenia prezydenta, rząd St. Zjednoczonych nabywać będzie złoto po wysokich cenach.

Skazani na siedzący tryb życia mieszkańcy miast dawno już uznali znaczenie gimnastyki. Kobietom szczególnie racjonalne ćwiczenia gimnastyczne dodają energii i radości życia.

Angielska księżniczka król

Pierwsza ciagnienie loteryjna w Paryżu.

Rocznica zawieszenia broni w Anglii

Zdjęcie przedstawia małą Annę-Mary Sybille, najstarszą córeczkę lady May Abel-Smith, siostrzenicy angielskiej pary królewskiej.

W Trocadero w Paryżu odbyło się przy olbrzymim zainteresowaniu publiczności pierwsze ciagnienie wielkiej francuskiej loterii państwowej, w której premję w kwocie 5 milionów franków wygrał pewien krawiec francuski. Ponadto w ciagnieniu tem padło jeszcze 16 wygranych po 1 milj. franków.

Dorocznym zwyczajem wziął ks. Walji udział w uroczystościach, związanych z obchodem rocznicy zawieszenia broni. Po Mszy Świętej ks. Walji złożył wieńiec na grobie Nieznanego Żołnierza.

odzienna nowelka „Expressu“

Zbrodnia powieściopisarza

Od trzech dni największa sala sądu gmachu sądowego była stale zamknięta dla publiczności. W gazetkach i pismach ukazywały się doniesienia o zbrodni.

— Nie wiem, nie widziałem jej wcale — odparł lakonicznie, wzruszając ramionami. — A nie słyszał pan żadnych okrzyków?

— Nie słyszałem — odparł niechętnie, idąc do schroniska.

— Nie rozmawiali z nim więcej, niż się w swym pokoju, gdzie spał.

— Kiedy zjawiła się. Przez całą noc oczekiwano.

— Kilka osób zwróciło się do niego. Dochodzenie trwało kilka dni. Jego zeznania nie były zbyt ciekawego materiału.

— Nie wiem, nie widziałem jej wcale.

— Nie słyszałem — odparł niechętnie, idąc do schroniska.

— Nie rozmawiali z nim więcej, niż się w swym pokoju, gdzie spał.

— Kiedy zjawiła się. Przez całą noc oczekiwano.

— Kilka osób zwróciło się do niego. Dochodzenie trwało kilka dni. Jego zeznania nie były zbyt ciekawego materiału.

— Nie wiem, nie widziałem jej wcale.

— Nie słyszałem — odparł niechętnie, idąc do schroniska.

— Nie rozmawiali z nim więcej, niż się w swym pokoju, gdzie spał.

— Kiedy zjawiła się. Przez całą noc oczekiwano.

— Kilka osób zwróciło się do niego. Dochodzenie trwało kilka dni. Jego zeznania nie były zbyt ciekawego materiału.

żadnej zgodzie i nawet nigdy nie podniósł na nią ręki.

Niestety jednak wszystkie okoliczności sprawy przemawiały przeciwko niemu. Chodziło właściwie tylko o ustalenie motywu zbrodni.

Do tej pory bowiem nie można było ustalić, co skłoniło młodego powieściopisarza do popełnienia tak strasznego czynu.

Po zamknięciu przewodu sądowego, głos zabrał rzecznik oskarżenia publicznego.

Publiczność słuchała go z zapartym tchem. W długim, precyzyjnie obmyślnym przemówieniu odmalował on tło i okoliczności potwornego morderstwa. Jeśli chodziło o motyw, to i one były dla prokuratora zupełnie jasne.

Rutt był zupełnie nieznośnym powieściopisarzem, natomiast jego żona cieszyła się popularnością. Nie mógł on tego w żaden sposób przeoczyć.

I pewnej nocy, w przypływie chorobliwej zazdrości zgładził ją.

Prokurator w konkluzji domagał się dla oskarżonego bardzo surowego wymiaru kary.

Z kolei zabrał głos obrońca, jeden z najświetniejszych adwokatów. W przemówieniu swem zastanawiał się głównie nad motywami domniemanej zbrodni, wiedząc doskonale, że to jest najsłabszy punkt całej sprawy.

Pokpiwając z tezy prokuratora, z drwiącym uśmiechem wyraził przypuszczenie, że Rutt mógłby raczej dokonać mordu poto, by zdobyć popularność. — Przecież nie ulegało wątpliwości, że od

chwili aresztowania stał się sławny w całym kraju i wszystkie jego książki są rozchwytywane.

W tym momencie oskarżony podniósł się z krzesła. Spoglądając w stronę prokuratora, powiedział głośno:

— Muszę przyznać, że mój obrońca jest lepszym psychologiem.

Prokurator zerwał się z miejsca.

— Proszę to odnotować! — zawołał do protokolanta. — Oskarżony przyznał się do winy.

Na sali zaległa martwa cisza. Rutt znów podniósł się z krzesła.

— To wcale nie znaczy, panie prokuratorze — powiedział — że się przyznaję do winy. Muszę jeszcze raz podkreślić, że nie popełniłem żadnej zbrodni. Najwyżej wprowadziłem w błąd władzę. Mój obrońca miał rację, gdy mówił, że chciałem za wszelką cenę zdobyć sławę. Właśnie dlatego zainscenizowałem morderstwo. Oczywiście w porozumieniu z moją żoną, która dopiero przed kilku minutami weszła na salę.

Po chwili przed obliczem sędziów stała młoda powieściopisarka.

Teraz już nikt nie mógł wątpić, że Rutt mówi prawdę.

Sąd, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności sprawy, skazał Ruttę na cztery tygodnie aresztu za wprowadzenie w błąd władz.

Młody powieściopisarz odsiedział wyznaczoną mu karę. A w międzyczasie wszystkie książki jego zniknęły z półek księgarskich. O najnowsza powieść Ruttę ubiegali się najwybitniejsi nakładcy i tłumacze.

Tłum. D.

Ogłoszenia: W tekście 50 gr. za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalty); nekrologi 40 gr. za wiersz milim. Drobne: za słowo 15 groszy, najmniejsze zł. 1.50. Poszukiwanie pracy: za słowo 10 groszy, najmniejsze zł. 1.20.

„Express“, Nr. 68.148 Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 49. Tel. Administracji: 122-14. Tel. Redakcji: 127-24, 136-43, 136-44, 139-00.

r. odp., redaktor odpowiedzialny: Jan Grobelniak, Łódź, Piotrkowska 49,